

EUROPA STRATEGICĂ

-buletin informativ-

EUROPA STRATEGICĂ

-buletin informativ-

*Board-ul editorial adresează sincere mulțumiri
tuturor colaboratorilor care au făcut posibilă apariția
prezentul număr al Buletinului informativ „Europa strategică”.*

Board editorial

Coordonatori

Conf. univ. dr. Virgil Stoica

Facultatea de Filozofie, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași

Lect. univ. dr. Mihaela Tofan

Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași

Editor

c.s. Cristian Încălțărău, *Centrul de Studii Europene, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași*

Secretariat

Drd. Loredana Simionov, *Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași*

Versiunea electronică a buletinului informativ Europa strategică poate fi accesată la adresa: http://www.cse.uaic.ro/Publicatii/europa_strategica7.pdf.

Buletinul informativ EUROPA STRATEGICĂ este produs al proiectului Centrul de Excelență în Studii Europene, câștigat de Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași în competiția EACEA, februarie 2009.

Ilustrațiile prezente în acest material sunt furnizate de Serviciul Audiovizual al Comisiei Europene <http://ec.europa.eu>

Iași, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, August 2013

ISSN: 2068 – 4606 (on line)

©Centrul de Studii Europene al Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași

CUPRINS

I. CONSIDERAȚII GENERALE ASUPRA PROBLEMATICII ABORDATE RECENT ÎN ȘEDINȚELE CONSILIULUI EUROPEAN __ 7

II. STUDII ȘI ANALIZE ALE CERCETĂTORILOR ASUPRA TEMELOR MAJORE ABORDATE DE CONSILIUL EUROPEAN ____ 14

CONSILIUL EUROPEAN DIN 27-28 Iunie 2013 ȘI EFECTELE ASUPRA „GENERAȚIEI PIERDUTE” - <i>DAN LUPU</i>	14
REAȚIA UNIUNII EUROPENE LA CRIZELE DIN IRAN, SIRIA ȘI MALI - <i>TEODOR MOGA</i>	19

II. PUNCTUL DE VEDERE AL GENERAȚIEI NOI DE CERCETĂTORI ASUPRA STRATEGIEI ACTUALE A CONSILIULUI EUROPEAN _____ 24

VIITORUL EUROPEI – COMPETITIVITATE PENTRU CREȘTERE - <i>IRINA ELENA GENTIMIR</i>	24
OBSTACOLE ÎNTÂMPINATE DE CĂTRE EXPORTATORII DIN UNIUNEA EUROPEANĂ CARE ÎMPIEDICĂ ACCESUL PE PIEȚELE ȚĂRILOR BRICS - <i>LUDMILA BORTA</i>	28

I. Considerații generale asupra problematicii abordate recent în ședințele Consiliului European

Considerente generale asupra Consiliului European din 8 Februarie 2013

În cadrul Consiliul European din Februarie 2013 au fost vizate teme de o importanță majoră pentru viitorul Uniunii Europene, precum cadrul financiar multianual (CFM) pentru perioada 2014-2020, potențialul comerțului de a stimula creșterea economică și relațiile externe, cu precădere evoluțiile din lumea arabă.

În privința acordului cu privire la CFM pentru perioada 2014-2020, pentru prima dată s-a decis reducerea cheltuielilor totale, comparativ cu perioada precedentă (2007-2023). *Consolidarea finanțelor publice la nivel național* a fost motivul principal invocat în vederea reducerii, în termeni reali, a limitei cheltuielilor posibile cu 3,5%, la 959,99 miliarde EUR* în angajamente de plată, sumă echivalentă cu 1,0 % din venitul național brut (VNB) al UE.

* Cifra este exprimată în prețurile din anul 2011.

Reuniuni în paralel în cadrul Consiliului European din Februarie 2013. De la dreapta la stânga: Mario MONTI, Primul Ministru al Italiei; Ferdinando NELLI FEROCI, Reprezentant permanent al Italiei pe lângă UE; Mariano RAJOY BREY, Primul Ministru al Spaniei; Mr Francois HOLLANDE, Președintele Franței.

Cadrul financiar multianual pentru perioada 2014-2020 va avea următoarea structură:

- **subrubrica 1a**, „Competitivitate pentru creștere economică și locuri de muncă”, care va include mecanismul Conectarea Europei (un instrument pentru realizarea legăturilor care lipsesc în infrastructura europeană energetică, de transport și digitală);

- **subrubrica 1b**, „Coeziune economică, socială și teritorială”;

- **rubrica 2**, „Creștere durabilă: resurse naturale”, care va include un subplafon pentru cheltuieli legate de piață și plăți directe;

- **rubrica 3**, „Securitate și cetățenie”;

- **rubrica 4**, „Europa globală”;

- **rubrica 5**, „Administrație”, care va include un subplafon pentru cheltuieli administrative;

- **rubrica 6**, „Compensări”.

Remarcăm faptul că cea mai mare creștere a resurselor alocate s-a realizat pentru *subrubrica 1a* (37,3%), considerându-se că sporirea cheltuielilor orientate către viitor, precum cercetarea, inovarea și educația va

avea efecte benefice pe termen lung, stimulând creșterea economică, respectiv crearea de noi locuri de muncă. O altă majorare importantă a vizat *rubrica 3* (26,8%), pentru o serie de acțiuni privind azilul și migrația, inițiative din domeniile frontierelor externe și securității interne, precum și măsuri din domeniul justiției. De cealaltă parte, în *subrubrica 1b* s-a înregistrat o reducere a alocațiilor (8,4%), însă țările membre mai sărace vor primi o parte mai mare a pachetului total pentru politica de coeziune decât în CFM actual; în plus, în cadrul acestui capitol s-a creat o inițiativă care vizează reducerea șomajului în rândul tinerilor. O altă reducere a plafonului de cheltuieli a fost înregistrată în cadrul *rubricii 2*, cheltuieli în care sunt incluse agricultura, dezvoltarea rurală, pescuitul și un instrument financiar pentru mediu și combaterea schimbărilor climatice. În plus, s-a convenit asupra unor elemente care vizează o viitoare reformă a Politicii Agricole Comune (PAC):

- 30 % dintre plățile directe vor fi condiționate de „ecologizare” pentru ca PAC să susțină obiectivele UE privind protecția mediului și combaterea schimbărilor climatice;

- ajutoarele directe vor fi distribuite mai echitabil între statele membre (urmărind ca țările UE al căror nivel al plăților directe se află în prezent sub nivelul de 90 % din media UE să elimine o treime din acest decalaj până în 2020).

Sporirea creșterii economice durabile și a locurilor de muncă rămâne o prioritate esențială pentru UE. În acest sens UE va urmări să valorifice mai bine potențialul comerțului internațional. S-a estimat că o agendă mai ambițioasă poate transforma comerțul într-un important motor al creșterii economice, inducând, pe termen mediu, o sporire totală a creșterii cu 2 % și crearea a două milioane de locuri de muncă. Pentru a atinge acest obiectiv, UE rămâne decisă să promoveze comerțul liber, echitabil și deschis, promovându-și standardele la nivel internațional și tinzând spre o convergență internațională a reglementărilor. Pe termen scurt, atenția UE trebuie îndreptată asupra încheierii unor acorduri bilaterale, atât cu țări dezvoltate, cât și cu cele emergente, acordând prioritate negocierilor care vor aduce beneficiile cele mai mari în ceea ce privește creșterea economică și a locurilor de muncă.

Totodată, UE a evaluat evoluțiile din lumea arabă și din sudul Mediteranei, ulterioare „Primăverii arabe” și și-a reconfirmat angajamentul în vederea susținerii procesului de tranziție, chiar dacă acesta va fi unul de

lungă durată, ținând cont de realitățile sociale și politice din societățile locale. Totuși, UE va susține procesul de tranziție economică și politică în mod diferențiat, în funcție de eforturile depuse de către fiecare dintre țări. Astfel, țările care vor depune eforturi mai mari, în vederea implementării reformelor democratice, vor primi o susținere sporită.

Considerente generale asupra Consiliului European din 14-15 martie 2013

În cadrul Consiliul European din martie 2013, s-a hotărât continuarea acțiunilor pentru conform următoarelor priorități:

- *urmărirea unei consolidări fiscale diferențiate și favorabile creșterii economice;*
- *restabilirea unui nivel normal de acordare de împrumuturi în cadrul economiei;*
- *promovarea creșterii și a competitivității;*
- *abordarea șomajului și a consecințelor sociale ale crizei;*
- *modernizarea administrației publice.*

Stagnarea economică și nivelurile foarte ridicate ale șomajului semnaleză necesitatea unor măsuri de stimulare a creșterii economice, dar în condițiile asigurării unei consolidări fiscale. Accentul trebuie pus, în primul rând, pe *reducerea șomajului și, în special, a șomajului în rândul tinerilor*, prin implementarea unor politici active în domeniul ocupării forței de muncă. Este necesară o funcționalitate mai ridicată a sistemelor de educație și formare profesională, care să faciliteze corelația între universul educațional și cel profesional. În al doilea rând, *trebuie pus în valoare potențialul pieței unice de a genera noi locuri de muncă*, prin aprofundarea acestei piețe și eliminarea barierelor existente. În al treilea rând, se impune o *simplificare și reducere a sarcinii de reglementare* atât la nivelul UE, cât și la nivel național, fără a neglija protecția consumatorilor și a angajaților.

În plus, Consiliul European a stabilit desfășurarea unor discuții de o importanță majoră, în conformitate cu obiectivele *Strategiei Europa 2020* cu privire la: energie (mai 2013), inovare (octombrie 2013), agenda digitală și

alte servicii (octombrie 2013), apărare (decembrie 2013), competitivitate și politica industrială (iunie 2013 și februarie 2014).

Considerente generale asupra Consiliului European din

23 mai 2013

Discuțiile din cadrul Consiliului European din mai 2013 s-au concentrat în jurul aceleiași preocupări legate de stimularea creșterii economice, respectiv crearea de locuri de muncă. Asigurarea aprovizionării cu energie și reducerea evaziunii fiscale reprezintă două dintre căile de acțiune în vederea atingerii obiectivului mai general al redresării din punct de vedere economic.

Conferința de presă susținută de Martin SCHULZ, Președintele Parlamentului European, în cadrul Consiliului European din mai 2013.

În privința energiei, se va urmări finalizarea unei piețe interne a energiei până în anul 2014. În acest sens, este necesară asigurarea unei infrastructuri energetice care să asigure aprovizionarea neîntreruptă cu energie la prețuri accesibile și, totodată, dezvoltarea unor interconexiuni care să nu excludă niciunul dintre statele membre. Mai mult, se va urmări o

diversificare a surselor de energie, inclusiv dezvoltarea propriilor surse, în vederea reducerii dependenței de exterior și asigurarea unor niveluri accesibile ale prețurilor.

În condițiile actuale, în care bugetele naționale suferă importante constrângeri, este necesar să se intensifice eforturile privind *combaterea fraudei și a evaziunii fiscale*. Astfel, s-a solicitat realizarea unor progrese privind: extinderea schimbului automat de informații la nivelul UE și la nivel mondial; eliminarea măsurilor fiscale dăunătoare, respectiv consolidarea Codului de conduită în domeniul impozitării întreprinderilor pe baza mandatului actual; combaterea erodării bazei impozabile, a transferului profiturilor, a fraudei în materie de TVA și a lipsei de transparență în general; rezolvarea cazurilor de evaziune fiscală și de fraudă fiscală și combaterea spălării de bani, în interiorul pieței interne și în raport cu țările terțe și jurisdicțiile necooperante; încercarea oferirii unor răspunsuri adecvate provocărilor legate de fiscalitatea de la nivelul economiei digitale.

Considerente generale asupra Consiliului European din

27-28 iunie 2013

Readucerea tinerilor care nu sunt angajați sau înscriși într-un program de educație sau formare înapoi în câmpul muncii a reprezentat una dintre principalele probleme discutate în cadrul Consiliului European din iunie 2013. Un accent deosebit asupra acestei probleme va fi pus în implementarea fondurilor structurale, inclusiv prin reprogramarea fondurilor care nu au fost utilizate. În plus, un rol important îl vor deține o serie de inițiative și programe la nivel european, precum *Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor*, care va susține financiar regiunile UE care se confruntă cu rate de șomaj în rândul tinerilor de peste 25% (începând cu ianuarie 2014), *inițiativa Locuri de muncă pentru tineri* și a programul *Investiții în competențe* ale Băncii Europene de Investiții (BEI) sau Programul „Erasmus+”, care promovează formarea profesională transfrontalieră. De asemenea, la nivel național, se vor lua unele măsuri de modernizare a învățământului profesional și tehnic, de consolidare a cooperării dintre educație și întreprinderi, pentru a facilita tranziția de la școală spre muncă.

Conferința de presă în cadrul Consiliului European din iunie 2013. De la dreapta la stânga: Herman VAN ROMPUY, Președintele Consiliului European; José Manuel BARROSO, Președintele Comisiei Europene.

*Reluarea condițiilor normale de creditare a economiei și facilitarea finanțării investițiilor reprezintă două direcții cheie de acțiune pentru a relansa economia europeană și pentru a spori locurile de muncă disponibile, având în vedere contextul actual. Așadar, s-a hotărât mobilizarea resurselor europene, inclusiv cele ale BEI, pentru a facilita finanțarea IMM, respectiv pentru a stimula investițiile sectorului privat și ale piețelor de capital în IMM. Tot pentru a impulsiona creditarea, s-a stabilit ca prioritate-cheie finalizarea uniunii bancare în cadrul proiectului de *finalizare a uniunii economice și monetare* (UEM). Mai mult, s-a decis realizarea unor eforturi suplimentare în implementarea pachetului de măsuri din cadrul *Pactului pentru creștere economică și locuri de muncă*, care beneficiază de o finanțare de 120 miliarde EUR.*

În privința extinderii, Consiliul European a primit călduros Croația ca membru al Uniunii de la 1 iulie 2013, decizând deschiderea negocierilor cu Serbia. Nu în ultimul rând, Consiliul European a felicitat Letonia pentru îndeplinirea criteriilor de convergență care îi permit să adopte moneda euro la 1 ianuarie 2014.

II. Studii și analize ale cercetătorilor asupra temelor majore abordate de Consiliul European

Consiliul European din 27-28 iunie 2013 și efectele asupra „generației pierdute”

*Dan LUPU**

De la începutul crizei, guvernele au încercat să ia o serie de măsuri pentru a atenua efectele acesteia asupra tinerilor, atât la nivel național cât și la nivelul UE, care însă nu au avut efectul dorit. Având în vedere deteriorarea situației, au fost propuse noi inițiative pentru a accelera punerea în aplicare a acestor măsuri anterioare. La nivel european, două propuneri au atras în special interesul decidenților politici și al cetățenilor. În primul rând, Youth Employment Initiative, propusă de Comisie și validată de Consiliul European pe 7 și 8 februarie 2013. În al doilea rând, Inițiativa franco-germană pentru ocuparea forței de muncă a tinerilor, cunoscută sub numele de "New Deal for Europe", lansată la 28 mai 2013. În termeni financiari, aceste două inițiative presupun alocări rapide de fonduri comunitare, în special din partea Fondului Social European (FSE).

Premise

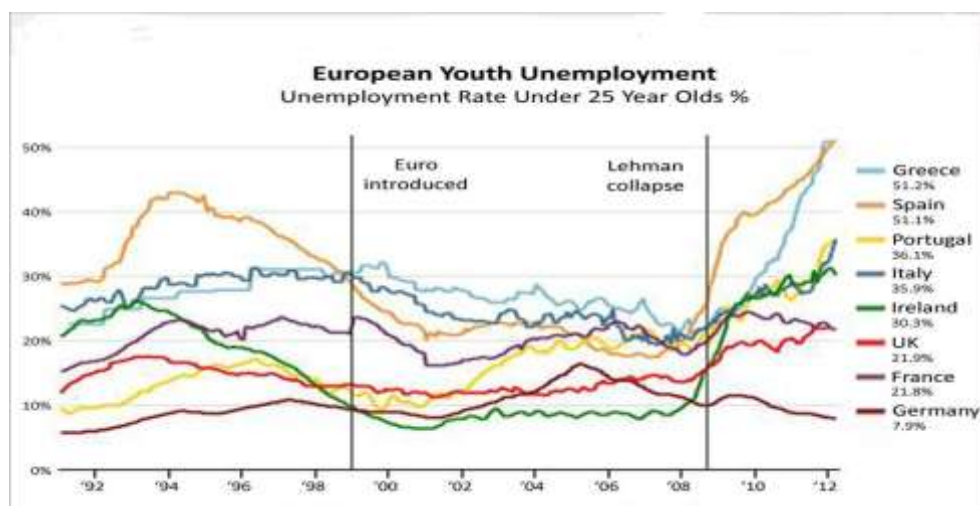
Criză financiară începută în 2008 a lovit în generația tânără cu cea mai mare forță, confirmând sensibilitatea deosebită a ocupării forței de muncă în rândul tinerilor la crizele ciclice. Rata șomajului a crescut cu mai mult de 6 puncte procentuale în țările OECD, adică de 2,5 ori mai mare decât media șomajului raportată la totalul forței de muncă, anulând practic integral îmbunătățirea produsă în ultimii zece ani.

* Asist. Univ. Dr. Asoc., Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași; e-mail: danlupu20052000@yahoo.com.

Deteriorarea în rândul ocupării tinerilor a fost cea mai pronunțată în Uniunea Europeană, cu o creștere de mai mult de 7 puncte procentuale în perioada 2008-2012. Criză financiară a confirmat fenomenul de supraexpunere a tinerilor europeni, rata șomajului în rândul acestora reprezentând mai mult decât dublul adulților (22,8 la sută față de 10,6 la sută în 2012). În februarie 2013, șomajul afecta mai mult de 5,7 milioane de tineri sub 25 de ani în UE-27, iar alte 7,4 milioane de tineri ieșiseră din evidențele oficiilor forțelor de muncă.

Concedierile și reticența în rândul angajatorilor de a recruta tineri sunt mai severe în țările cele mai afectate de criza datoriei suverane, cu rate ale șomajului tinerilor de peste 30% (Portugalia, Italia și Irlanda) sau chiar 50% (Grecia și Spania). Economii din nordul Europei s-au dovedit a fi mai rezistente, iar Austria, Țările de Jos și Germania au cele mai mici rate ale șomajului în rândul tinerilor (mai puțin de 9%).

Graficul nr.1- Șomajul în rândul tinerilor europeni

Sursa: Thomson Reuters Datastream, Eurostat

De la izbucnirea crizei datoriei din zona euro din 2010, șomajul în rândul tinerilor din Europa a crescut de la o medie de 15% la 23%, însumând aproximativ 5,6 milioane de oameni. În Grecia și Spania - cel mai grav afectate din țările UE - mai mult de 50% din persoanele între 15 și 24 sunt fără locuri de muncă.

Acțiuni propuse de către Consiliul European din 27-28 iunie 2013

Dezbaterile din cadrul Consiliului European de la Bruxelles din 27-28 iunie 2013 au pus accentul pe **ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și pe promovarea unor măsuri active necesare pentru reducerea șomajului extrem de ridicat manifestat în rândul acestora.**

Astfel, Consiliul European, considerând gradul inacceptabil de ridicat al șomajului în rândul tinerilor europeni, a apreciat că scopul său nemijlocit trebuie să îl constituie combaterea acestui fenomen cu teribile implicații socio-economice. Din start, Consiliul și-a propus un obiectiv nerealizabil: în termen de 4 luni (cum s-a fundamentat acest termen?) să readucă tinerii care sunt șomeri sau nu frecventează un program de educație sau de formare înapoi pe piața muncii sau într-o instituție de învățământ. Pentru realizarea acestui deziderat pe care îl apreciem imposibil, Consiliul și-a propus atragerea autorităților naționale și europene.

Pentru a susține ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, UE dorește să își antreneze toate instrumentele disponibile stabilind o abordare amplă bazându-se pe mai multe măsuri de acțiune precise (Secretariatul General al Consiliului, EUCO 104/13 REV 2).

În primul rând, în implementarea fondurilor structurale, se va pune accent deosebit pe creșterea ocupării tinerilor, inclusiv prin realocări de fonduri care nu au fost folosite pentru alte acțiuni. În special, Comisia și țările membre au în vedere Fondul social european (FSE), care reprezintă unul dintre principalele instrumente financiare la nivelul UE pentru sprijinirea creării de noi locuri de muncă pentru tinerii lucrători. Comisia va ajuta printr-o asistență tehnică crescută statele membre în vederea îmbunătățirii capacității administrative de accesare a fondurilor europene.

În al doilea rând, se vor întreprinde toate acțiunile necesare pentru ca Inițiativa referitoare la ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor să fie utilizată în mod real încă din ianuarie 2014, permițând desfășurarea primelor plăți către beneficiarii din regiunile UE care cunosc rate de șomaj în rândul tinerilor de peste 25%. Pentru un succes real al Inițiativei referitoare la ocuparea tinerilor, plata sumei alocate de 6 miliarde trebuie să aibă loc în 2014-2016; în cazul unei reușite depline, suma poate fi majorată din transferarea marjelor disponibile din plafoanele CFM pentru exercițiul

financiar viitor. Cel mai târziu până la sfârșitul anului 2013, țările membre beneficiare ale Inițiativei trebuie să adopte un plan concret de acțiune, inclusiv folosirea Garanției pentru Tineret. Primul raport preliminar privind efectele Inițiativei va fi prezentat de către Comisie în anul 2016.

În al treilea rând, BEI va participa la acțiunea comună privind combaterea șomajului prin inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” și programul „Investiții în competențe”, care ar trebui puse în aplicare fără întârziere.

În al patrulea rând, va fi promovată mobilitatea persoanelor tinere care caută un loc de muncă, inclusiv prin dezvoltarea sporită a programului „Primul tău loc de muncă EURES”. Programele de angajare transfrontaliere (pentru care se dorește punerea în aplicare din ianuarie 2014) vor putea fi finanțate din sumele excedentare din cadrul FSE și programul „Erasmus+”. Totodată vor fi inițiate acțiuni referitoare la recunoașterea calificărilor profesionale și la crearea unui serviciu public european de ocupare a forței de muncă.

În al cincilea rând, vor fi susținute uceniciile de înaltă calitate și perfecționarea la locul de muncă, în special prin Alianța europeană pentru ucenici (care urmează a fi lansată în luna iulie) și prin intermediul cadrului de calitate pentru stagii (ce ar trebui instituit la începutul anului 2014).

În ultimul rând, trebuie să existe o implicare și un angajament activ al partenerilor sociali în promovarea și implementarea măsurilor adoptate.

La nivel național, unde se află organismele competente privind ocuparea forței de muncă reformele demarate și nefinalizate trebuie continuate: modernizarea învățământului profesional și tehnic, cooperarea dintre firme și instituțiile de învățământ, îmbunătățirea integrării elevilor slab calificați în muncă, promovarea stagiilor în sectoarele economice cheie. O atenție deosebită se va acorda programelor de antreprenoriat și firmelor start-up înființate de către tineri.

Printre măsurile financiare care pot fi utilizate de către țările membre se află și transferarea sarcinii fiscale dinspre forța de muncă spre alte domenii, inclusiv prin scăderea contribuțiilor sociale pentru a mări capacitatea de inserție profesională și de a susține crearea de locuri de muncă și creșterea competitivității.

Concluzii

Tinerii din Europa au fost loviți puternic de criza economică, un nivel de șomaj fără precedent (medie de peste 25% la nivelul Uniunii, iar în țările sudice chiar peste 50%), emigrarea și dezamăgirea manifestându-se în rândul acestora. Generația actuală de tineri europeni a primit o etichetă nedorită: generația pierdută. După certuri teribile asupra bugetului financiar pentru următorii șapte ani, Uniunea Europeană a decis să investească 6 miliarde de euro pentru a rezolva problema. Ca întotdeauna, Uniunea Europeană este depășită de situație și nu știe cum să reacționeze: toate documentele adoptate și frazele conțin generalități (ca cele prezentate mai sus; obsedant cuvântul trebuie care se repetă în fiecare frază); responsabilitățile sunt pasate la nivelul statelor membre; puținele acțiuni sunt disipate între o mulțime de programe și instituții europene, care și în acest moment sunt cele mai neperformante (FSE, BEI). Măsurile adoptate sunt prea puține (6 miliarde euro) și prea târziu adoptate (numărul de persoane afectate este mai mare de 14 milioane persoane) pentru a avea un efect real asupra tinerilor cetățeni europeni, ceea ce în final va duce la creșterea șomajului de lungă durată în rândul tinerilor, pierderea calificărilor prezente, scăderea competitivității și erodarea beneficiilor UE în percepția acestora.

Reacția Uniunii Europene la crizele din Iran, Siria și Mali

Teodor MOGA*

În afara componentei economice, privind stimularea creșterii economice, preocupările UE s-au îndreptat din ce în ce mai mult asupra situației din Siria, Iran și Mali.

Pentru început, vom face o scurtă trecere în revistă a evenimentele din Mali care au acaparat atenția opiniei publice la începutul anului 2013. De ce o scurtă parcurgere și de ce la început de comentariu? Deoarece, din fericire, în Mali situația a fost întrucâtva stabilizată, în timp ce în Iran, și mai ales, în Siria comunitatea internațională se confruntă cu o situație îngrijorătoare.

La câteva luni după întâlnirea Consiliului European, în 11 ianuarie 2013, Franța lansează *Opération Serval*, o ofensivă militară în Mali (fosta sa colonie), care are ca scop oprirea înaintării spre sudul țării a grupurilor armate islamiste, unele dintre acestea afiliate al-Qaeda din Magrebul Islamic. Tuaregii își dispută autonomia părții de nord a teritoriului malian (numită Ayawad) încă din 1960 când statul vest african și-a câștigat independența față de Franța. Constant marginalizați de către autoritățile centrale situate în capitala Bamako, în sudul țării, pe fondul unei lovituri de stat, rebelii tuaregi (cunoscuți ca Mișcarea Națională pentru Eliberarea Azawad-ului) au format în 2012 o alianță cu militanții al-Qaeda menită a captura partea de nord a țării. Însă alianța s-a destrămat rapid, iar islamiștii au preluat controlul asupra pozițiilor rebelilor tuaregi. Franța intervine în ianuarie, după ce islamiștii reușiseră să capete un avânt îngrijorător spre sud, existând temeri ca ar urma să acapareze capitala. O lună mai târziu forțele armate franceze și maliene redobândesc pozițiile deținute de islamiști. Ca urmare a acestui fapt, guvernul și rebelii tuaregi semnează un tratat de pace pe 18 iunie 2013 pe baza căruia se garantează organizarea de alegeri prezidențiale și legislative în luna iulie. În perioada următoare ONU, va

* Lect. dr., Centrul de Studii Europene, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iasi; email: teomoga@yahoo.com.

deplasa o forță de menținere a păcii 12.600 de militari, majoritatea din țările Africii de Vest, aflate deja în țară în sprijinul intervenției franceze.

Intervenția militară a Franței este una justificată, deoarece o eventuală acaparare de către militanții islamici a statului din zona Sahel ar fi reprezentat o amenințare la porțile Europei și un punct de pornire pentru terorismul internațional. În pofida reușitei armatei franceze, participarea acesteia de una singură în conflictul malian ridică multe întrebări asupra stadiului actual al politicii europene comune de securitate și de apărare. Se pare că în lipsa unor principii solide de cooperare, UE nu are capacitatea de a deveni un actor important la nivel internațional și un real furnizor de securitate. Cu toate că, pe 18 februarie 2013, Bruxelles-ul a decis să lanseze o misiune de pregătire a armatei maliene și de instruire a autorităților de la Bemako (EUTM Mali) formată din aproximativ 500 de membri pentru o perioadă de 15 luni la care vor participa 22 de state europene printre care și România*, totuși întârzierea cu care această misiune a fost lansată (fie ea și de instruire) trădează divergențele și impreciziile ce există în armonizarea politicilor externe și de apărare ale statelor UE. Unde este solidaritatea europeană – se vor întreba mulți – care să funcționeze în caz de pericol iminent înăuntrul sau în afara granițelor UE? Din păcate, de cele mai multe ori europenii par a fi de acord asupra naturii potențialelor amenințări, nu și asupra modului în care acestea pot fi înlăturate. Dosarul malian cu siguranță nu va fi clasat, situația politică prezentă fiind una ambiguă. În acest sens, rezultatul alegerilor din luna iulie va fi unul decisiv. Totodată, reconstrucția țării grav avariate de pe urma războiului intern va necesita încă un efort concertat pentru comunitatea internațională, și în special pentru UE aflată în vecinătatea apropiată. Astfel, nimic surprinzător că din suma de 3,25 miliarde euro adunată cu prilejul conferinței internaționale „Împreună pentru un nou Mali” din luna mai Comisia Europeană va alocă aproximativ jumătate (1,35 miliarde Euro).

Dosarul sirian reprezintă o altă provocare, una dintre cele mai sensibile, atât pentru UE cât și pentru comunitatea internațională, în contextul în care Uniunea și-a reafirmat angajamentul pentru îmbunătățirea eficacității politicii de securitate și de apărare comune (PSAC), conștientizând faptul că trebuie să-și asume o mai mare responsabilitate în menținerea păcii

* Bucureștiul se alătură, astfel, eforturilor comune prin trimiterea unui contingent de 10 instructori militari, specializați în stoparea activităților teroriste și de crimă organizată.

și a securității la nivel internațional. Cu toate acestea, în ciuda eforturilor susținute de încetare a conflictului, sau cel puțin de limitare a proporțiilor sale (exprimate în mod constant în cadrul Consiliilor Europene), criza siriană devine tot mai acută. Poziția Bruxelles-ului este una fermă și presupune tranziția către un viitor ce exclude rămânerea la putere a familiei al-Assad și a partidului Ba'ath.* Conflictul sirian este cel mai sângeros episod din valul de revoluții cunoscut ca "Primăvara Arabă". Acesta a început, se știe, la 15 martie 2011, cu demonstrații populare împotriva regimului Assad. Până în aprilie 2011 a crescut în intensitate la nivel național, degenerând într-un război civil aflat și în prezent în curs de desfășurare – așadar mai bine de 2 ani - între forțele loiale guvernului sirian și opoziția acestuia. După cum reiese și din concluziile Consiliul European, situația este una alarmantă și pare-se fără ieșire (cel puțin una imediată). Numărul victimelor a ajuns la proporții îngrijorătoare (aproximativ 80.000 și mai bine de 1,5 milioane de refugiați) iar masacrul de o parte și de alta continuă. Recent, guvernul Assad a fost înfierat de comunitatea internațională pentru folosirea armelor chimice împotriva rebelilor. În afara situației umanitare critice, criza siriană a produs un val de instabilitate în întregul Orient Mijlociu, cu precădere în Turcia și Iordan, țările cele mai afectate de valul uriaș de refugiați. Mai mult decât atât, conflictul a devenit unul deosebit de complicat, deoarece până și la nivel de Consiliu de Securitate al ONU există divergențe profunde: dacă Rusia și China continuă să ofere susținere fățișă autorităților de la Damasc (Moscova fiind și principalul furnizor de armament către forțele lui Bashar al-Assad), SUA, Franța și Marea Britanie (de aici și poziția comună a UE) acordă sprijin opoziției. Până și dezbaterile din cadrul summit-ului G8 care a avut loc în Fermanagh, Irlanda de Nord, în perioada 17-18 iunie 2013 au scos și mai mult la iveală diviziunile la nivel înalt, perspectiva organizării unei conferințe de pace (Geneva II) fiind în continuare îndepărtată. Uniunea Europeană contribuie deja cu aproximativ 1 miliard € pentru a aborda criza umanitară, anunțând de curând o suplimentare de 400 de milioane, ca răspuns la deteriorarea situației din țară și din regiune.

Totodată Siria este în pragul unui război religios și sectarian (Sunni vs. Shia) care are, din nefericire, toate premisele de a se transforma într-un conflict regional („proxy war”, „război prin interpuși”). Situația este cu adevărat paradoxală, deoarece comunitatea euro-atlantică se găsește sprijinind o opoziție, majoritar sunnită, care primește întăriri considerabile (muniții, luptători voluntari) din partea grupării islamiste Al-Nusra Front

* Aceștia conduc Siria încă din 1971.

(Frontul Apărării Poporului Sirian), o altă organizație asociată grupării teroriste al-Qaeda. Ba mai mult, Qatar-ul și Arabia Saudită se află și ele printre furnizorii de armament către forțele opoziției. În acest timp, regimul Assad ale cărui zile păreau numărate acum jumătate de an câștigă teren și grație ajutorului primit din partea grupării libaneze shiite Hezbollah, grupare susținută tacit de Iran și considerată teroristă în numeroase state occidentale.

La rândul său, dosarul iranian rămâne o problemă constantă în atenția comunității internaționale de mai bine de un deceniu. Aceasta deoarece Iranul este suspectat că încearcă să fabrice arme nucleare sub paravanul unui program atomic civil. Principalul stat care se simte amenințat în actuala situație este Israelul, un opozant fervent a regimului de la Teheran. Până și în concluziile Consiliul European se face simțită preocuparea din ce în ce mai acută cu privire la programul nuclear al Iranului, preocupare fundamentată pe rezoluția 1984 (din 6 iunie 2011) a AIEA (Agenția Internațională pentru Energia Atomică). Consiliul reamintește că Iranul încalcă în mod flagrant obligațiile sale internaționale și refuză o cooperare deplină cu AIEA. Drept urmare, UE și SUA au aprobat impunerea unor noi sancțiuni Iranului, pentru a crește astfel presiunea în privința programului nuclear. Se pare că noul pachet de sancțiuni, unul dintre cele mai dure aprobate de UE, ce vizează pe lângă embargoul petrolier (aproximativ 20% din exporturile de petrol ale Iranului) și sectoarele bancar, industrial și transporturi, a împins economia iraniană în recesiune pentru prima dată în ultimele două decenii.

În acest context, rezultatul alegerilor din 14 iunie reprezintă un moment decisiv în viitorul relațiilor dintre Iran și comunitatea internațională. Victoria lui Hassan Rohani marchează revenirea moderaților la guvernare, după 8 ani de leadership conservator, în timpul căruia fostul președinte Mahmoud Ahmadinejad a menținut un dialog tensionat (uneori chiar belicos) cu Occidentului. Realegerea sa în 2009 pentru al doilea mandat consecutiv a fost contestată atât la nivel internațional, cât și național, acolo unde manifestațiile în masă au fost violent reprimare. În perioada premergătoare alegerilor electorale din 2013, Rohani s-a manifestat ca adept al unei mai mari deschideri față de Occident, salutată de Catherine Aston, Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru Afaceri Externe și Politica de Securitate. Odată cu instalarea lui Rohani se speră într-un dialog constructiv

în privința soluționării complicatului dosar iranian. Cu toate acestea, alegerea sa nu e sigur că va marca o ruptură radicală în abordarea politică externă a Republicii Islamice, întrucât dosarul strategic nuclear rămâne sub autoritatea directă a liderului suprem, ayatollahul Ali Khamenei.

III. Punctul de vedere al generației noi de cercetători asupra strategiei actuale a Consiliului European

Viitorul Europei – competitivitate pentru creștere

*Irina Elena GENTIMIR**

În prezent, economiile europene se confruntă cu schimbări profunde, cu noi concurenți, cu noi reguli de joc și cu probleme economice interne. În acest context dificil, industria europeană pierde teren la nivel internațional. Europa trebuie să abordeze aceste noi provocări, în vederea creșterii competitivității internaționale. Anul 2013 ar putea marca un punct de cotitură pentru o recuperare de durată a economiilor europene în cazul în care zona euro este stabilizată, reformele structurale implementate și Uniunea Economică și Monetară continuată. Cu toate acestea, redresarea economică nu este posibilă fără creștere, care, la rândul său, necesită competitivitate internațională.

Europa a avut succes în asigurarea unui nivel de trai ridicat și în creștere pentru cetățenii săi pentru mai mult de o jumătate de secol. Cu toate acestea, în prezent se confruntă cu provocări economice și sociale esențiale, lipsa de încredere rezultată fiind cauza multor efecte nedorite: finanțare și investiții insuficiente, stagnare sau creștere redusă, creșterea șomajului (care în mai multe țări a atins niveluri nesustenabile din punct de vedere social) și instabilitate fiscală, ceea ce duce la crize ale datoriilor suverane și necesitatea unei intervenții internaționale prin planuri de salvare. Această situație este determinată, în principal, de persistența deficitului de competitivitate a Europei față de alte economii avansate, cum ar fi Statele Unite ale Americii (SUA), însoțită de creșterea economică a piețelor emergente. Puternica divizare de competitivitate între cele 27 de state membre din Europa (UE-28 astăzi) se află în centrul acestei provocări și

* Doctorand, Scoala Doctorala de Economie si Administrarea Afacerilor, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iasi; email: gentimir.irina_elena@yahoo.com.

reflectă incapacitatea mai multor state membre de a se adapta la o economie globalizată în continuă schimbare.

Aceste preocupări au pus sub semnul îndoielii viabilitatea monedei euro și au subliniat nevoia de a regândi proiectul Uniunii Europene. Având în vedere gravitatea crizei și persistenta teamă privind răspândirea contagiunii financiare de la Grecia în alte țări din sudul și restul Europei, creând un colaps economic și financiar major, aceste probleme au captat atenția factorilor de decizie la nivel european și mondial. Cu toate acestea, pe lângă eforturile concertate de a stopa consecințele financiare pe termen scurt, eforturile Europei nu ar trebui să se îndepărteze de atingerea obiectivului fundamental pe termen lung, acela de a crea o societate extrem de competitivă, durabilă și incluzivă, societate care să permită economiilor europene o mai bună absorbție a șocurilor și care să asigure performanță economică stabilă pentru viitor.

Forumul Economic Mondial a analizat competitivitatea Europei pentru mai mult de trei decenii. De-a lungul anilor, Forumul a realizat o serie de rapoarte de competitivitate specifice Europei. Acest lucru a culminat recent cu seria Lisabona Review, serie ce evaluează progresul Europei în realizarea agendei de competitivitate din primul deceniu al acestui secol.

Recunoscând că nu au fost îndeplinite obiectivele de competitivitate stabilite în Agenda de la Lisabona, liderii europeni au elaborat o nouă strategie, Strategia Europa 2020. Scopul strategiei este de a încuraja creșterea inteligentă, durabilă și incluzivă determinată de o mai bună coordonare a politicilor naționale și europene. Cele 3 axe ale strategiei sunt:

- Creșterea inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- Creșterea durabilă: promovarea unei economii mai eficiente în utilizarea resurselor, mai ecologice și mai competitive;
- Creșterea incluzivă: promovarea unei economii cu grad mare de ocupare a forței de muncă care să asigure coeziunea socială și teritorială.

Strategia identifică șapte inițiative emblematice pe care UE ar trebui să le ia pentru a stimula creșterea economică și crearea de locuri de muncă:

1. *Uniunea inovării* - îmbunătățirea condițiilor-cadru și a accesului la finanțările pentru cercetare și inovare pentru a asigura că ideile inovatoare pot fi transformate în produse și servicii care creează creștere și locuri de muncă.
2. *Tineretul în mișcare* - îmbunătățirea performanțelor sistemelor de educație și facilitarea intrării tinerilor pe piața forței de muncă.

3. *O agendă digitală pentru Europa* - accelerarea dezvoltării serviciilor de internet de mare viteză și beneficierea de avantajele unei piețe unice digitale pentru gospodării și întreprinderi.
4. *O Europă eficientă în utilizarea resurselor* - permite decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor, sprijină trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon, crește gradul de utilizare a surselor regenerabile de energie, modernizează sectorul transporturilor și promovează eficiența energetică.
5. *O politică industrială pentru era globalizării* - îmbunătățirea mediului de afaceri, în special pentru IMM-uri, și sprijinirea dezvoltării unei baze industriale puternice și durabile, capabilă să concureze la nivel global.
6. *O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă* - modernizarea piețelor forței de muncă și împuternicirea oamenilor prin dezvoltarea abilităților pe tot parcursul vieții, cu scopul de a crește participarea forței de muncă și de a obține o mai bună corelare a cererii și ofertei de muncă, inclusiv prin mobilitatea forței de muncă.
7. *Platforma europeană de combatere a sărăciei* - asigură coeziunea socială și teritorială, astfel încât beneficiile creșterii economice și a locurilor de muncă sunt larg împărtășite, persoanele ce se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială având posibilitatea de a trăi în demnitate și de a avea un rol activ în societate.

În prezent, Europa pășește pe urmele altor economii avansate în crearea unei economii inteligente, extrem de productive. Cu toate acestea, există o variație de performanță în statele membre ale UE; unele țări performează în toate domeniile, iar altele rămân, totuși, în urmă. Țările cu niveluri relativ ridicate de prosperitate economică, dar rămase în urmă în construirea unei economii bazate pe cunoaștere, extrem de productive, sunt cele care au suferit cele mai mari pierderi din punct de vedere al ocupării forței de muncă, al salariilor sau al ambelor. Cu alte cuvinte, un nivel ridicat de prosperitate în Europa nu poate fi susținut în timp fără un nivel ridicat de competitivitate. Mai sunt multe de realizat în scopul exploatării pe deplin a potențialului economic al Europei.

Odată cu revenirea din cea mai gravă criză din ultima jumătate de secol, Europa și restul lumii trebuie să accelereze procesul de reformă prin intermediul competitivității strategice pentru a se asigura reîntoarcerea la creștere. În ultimii patru ani, Europa s-a concentrat, pe termen scurt, pe remedierea crizei financiare, dar cum situația s-a mai îmbunătățit, mai multe state membre pun în aplicare o serie de reforme și măsuri de stimulare a

competitivității într-un interval de timp cât mai scurt. Eforturile recente de stimulare a competitivității trebuie puse în aplicare și redimensionate în continuare; perioada de dificultăți cu care se confruntă Europa nu ar trebui privită ca un semn de declin inevitabil, ci mai degrabă ca un pas spre refacerea competitivității. Această competitivitate poate atinge niveluri mai ridicate, asigurând prosperitate durabilă pentru toți locuitorii din Europa.

Restabilirea competitivității europene este o prioritate de prim rang pentru liderii de afaceri. Chiar înainte de izbucnirea crizei economice, companiile europene se confruntau cu presiuni acerbe din partea concurenților și cu schimbările tehnologice rapide. Astăzi, liderii de afaceri cred că nivelul datoriei, cererea de consum scăzută din Europa și deconectarea în creștere dintre cetățeni și factorii de decizie politici vor continua să sufoce progresul în următorii ani - crearea unui mediu mai competitiv, în care să se introducă politicile necesare pentru stimularea creșterii. Prin urmare, este necesar ca liderii europeni să acorde prioritate măsurilor care permit afacerilor să-și recâștige avantajul competitiv și productiv.

Obstacole întâmpinate de către exportatorii din Uniunea Europeană care împiedică accesul pe piețele țărilor BRICS

*Ludmila BORTA**

Uniunea Europeană, formată din 28 de țări cu nivele diferite de dezvoltare, este un bloc comercial bogat în diverse resurse naturale și materiale. Pentru a ajunge la un consens privind obținerea mai rapidă de avantaje reciproce cu partenerii săi comerciali, Uniunea Europeană a încheiat un număr semnificativ de acorduri comerciale atât multilaterale (în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului), cât și bilaterale/regionale (cu țări și regiuni din întreaga lume). În calitate de putere comercială mondială, UE este în prezent un partener comercial important pentru cinci economii emergente care formează grupul de țări BRICS (Brazilia, Rusia, India, China și Africa de Sud). Un procent semnificativ din comerțul total al fiecăreia dintre aceste țări este rezervat relațiilor comerciale cu UE. Grupul BRICS joacă, cu succes, un rol important în economia mondială și în comerțul internațional, fiind o forță "de conducere" vitală pentru restabilirea economiei mondiale. Potențialul de cooperare și dezvoltare a acestor cinci state este imens atât din punct de vedere economic, cât și politic la nivel global.

În prezent, exportatorii din UE se confruntă cu probleme în relațiile comerciale cu țările terțe. Aceste probleme vizează, în special, următoarele: reglementări și standarde discriminatorii, și tarife de import sau cote tradiționale. Scopul strategiei UE de a-și asigura accesul pe piețele partenerilor săi comerciali constă în reducerea sau chiar eliminarea acestor bariere. Piețele celor cinci țări BRICS sunt bine protejate, acestea aplicând măsuri comerciale restrictive.

* Doctorand, Scoala Doctorala de Economie si Administrarea Afacerilor, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași; email: borta.ludmila@gmail.com.

Câteva bariere comerciale ale țărilor BRICS asupra exporturilor UE și acțiunile întreprinse de către Comisia Europeană în diminuarea acestora

■ *Măsuri sanitare și fitosanitare*

Brazilia a recurs la astfel de măsuri restricționând importul de mai multe produse agricole și produse din carne de bovine, apelând și la restricții nejustificate asupra exportului de produse din carne de porc. Rusia practică astfel de măsuri cu privire la reziduurile de pesticide și antibiotice (acestea nu sunt compatibile cu normele moderne și standardele aplicate în domeniul sanitar și fitosanitar), și în sectorul laptelui și produselor lactate (diferă de standardele internaționale). În India, noile reglementări privind importul de plante includ proceduri birocratice pentru a face față cererilor de import. De asemenea, această țară aplică restricții nejustificate la importul pentru un număr de animale și produse de origine animală cu privire la Gripa Aviară. În ceea ce privește condițiile de import pentru produsele lactate, acestea prevăd o serie de măsuri care sunt considerate prea restrictive pentru comerț și care nu sunt conforme cu standardele internaționale. China aplică interdicție la importul de bovine vii și produse din carne de bovine. Africa de Sud a recurs la restricții nejustificate la importul de carne de porc.

Acțiuni: Referitor la Brazilia, Comisia Europeană a ridicat problema restricționării importurilor de produse din carne cu autoritățile braziliene pentru a le înțelege argumentele. De asemenea, CE a recurs la mai multe Comitete Mixte și a ridicat problema în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului. Privind Rusia, CE a protestat împotriva cerințelor sanitare aplicate, Rusia angajându-se să ia o serie de acțiuni concrete în domeniul sanitar și fitosanitar. Pentru India, UE a ridicat problema unor astfel de bariere comerciale, în mod constant, în toate forumurile disponibile și în fiecare dintre întâlnirile bilaterale UE-India. Privind China, problema a fost discutată în timpul Dialogului Bilateral la nivel înalt pe teme economice și de comerț între UE și China. Pentru Africa de Sud, CE este în strânsă legătură cu autoritățile sud-africane în scopul de a urmări activitățile legislative pe această temă.

■ *Măsuri asupra sectorului de electronice. Standarde și alte cerințe tehnice*

Autoritățile din Rusia consideră că asupra sectorului de electronice trebuie aplicate măsuri netarifare, fiind nevoie ca importatorii străini să

urmeze o procedura de licențiere costisitoare și foarte împovărătoare. India a aplicat standarde și alte cerințe tehnice cu privire la dispozitive medicale, acestea reprezentând o discriminare la adresa importatorilor din Uniunea Europeană în favoarea producătorilor locali. De asemenea, industria din UE este preocupată de lipsa de transparență a reglementării din China în sectorul tehnologiei informațiilor și telecomunicațiilor. Companiile din această țară refuză să intre în negocieri pentru acorduri de licențe cu întreprinderile din UE.

Acțiuni: Privind Rusia, respectiva problemă este un subiect de discuții în cadrul negocierilor de aderare ale acestei țări la Organizația Mondială a Comerțului. Referitor la India, în prezent, CE monitorizează îndeaproape decizia Indiei de a elabora noi cerințe legislative pentru dispozitive medicale care se aplică la mărfurile importate. Pentru China, Uniunea Europeană a ridicat problemele respective în mai multe discuții cu China.

■ *Bariere comerciale asupra vinurilor și băuturilor spirtoase*

În prezent, autoritățile din Rusia cer licențe de import pentru băuturile spirtoase albe, aplică un sistem de raportare pentru timbru de acciz (discriminatoriu pentru importatorii UE), în punctele vamale încă se cer documente și garanții suplimentare (prevedere abolită în 2007). În India, băuturile spirtoase sunt considerate a fi afectate de măsuri discriminatorii, în favoarea producătorilor locali.

Acțiuni: În Rusia, Serviciul Vamal Federal a informat că procedura de documente și garanții suplimentare este ilegală și a informat punctele vamale regionale cu privire la acest lucru. Referitor la India, CE a ridicat această problemă în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului încă de la sfârșitul anului 2006.

■ *Alte bariere comerciale*

Brazilia a aplicat taxe de export asupra produselor din piele și blănurilor de animale. India a recurs la taxe de export în sectoarele de fier, oțel, metale neferoase și de produse din piele. China continuă să practice tarife ridicate la textile și îmbrăcăminte, chiar dacă tarifele de import s-au redus pas cu pas din 1994.

Acțiuni: Pentru Brazilia, UE a luat următoarele două măsuri: la nivel multilateral (Agenda de Dezvoltare Doha), negocierile având loc doar în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului; și la nivel bilateral (au fost și

sunt organizate Comisii Mixte). Pentru India, respectiva problemă a fost la ordinea zilei în cadrul tuturor reuniunilor bilaterale și multilaterale între UE și India.

Consecințele aplicării barierelor comerciale menționate mai sus asupra exporturilor din Uniunea Europeană:

- acestea au un impact negativ asupra comerțului dintre UE și partenerul său comercial;
- exportatorii din UE se confruntă cu dificultăți privind accesul pe piața respectivelor țări;
- în unele cazuri, importatorii din UE într-o țară sunt discriminați față de producătorii locali prin faptul că li se administrează mult mai multe sarcini, limitând sau întârziind accesul acestora pe piața respectivei țări;
- restricțiile de import aplicate de partenerul comercial într-un anumit domeniu pot prezenta un risc direct pentru companiile care operează în acest sector, în special dacă respectiva țară este prima piață de export pentru UE în acel sector de produse;
- pot cauza pierderi uriașe pentru companiile din Uniunea Europeană;
- având un rol semnificativ, taxele vamale fac companiile europene mai puțin competitive pe piața țării care le aplică.

Concluzionând cele prezentate mai sus, barierele comerciale aplicate de țările BRICS au un impact direct și negativ asupra exportatorilor din UE, cauzând pierderi semnificative pentru cei din urmă. Pentru a-și proteja exporturile, UE încurajează aceste țări să reducă barierele tarifare și netarifare ridicând această problemă atât în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (Runda Doha), cât și bilateral, cu fiecare țară în parte (prin negocierea de acorduri comerciale, Comitete Mixte, forumuri, dialoguri bilaterale etc.).

*Despre Centrul de Studii Europene al
Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași*

Centrul de Studii Europene (CSE) funcționează ca departament interfacultăți în cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, asociind resurse din domenii diferite ale studiilor europene (economie, drept, istorie, științe politice și administrative, geografie, dezvoltare regională, altele) în realizarea unor programe specifice de educație, cercetare, formare profesională, documentare/informare. Centrul funcționează din anul 2000, ca rezultat al participării UAIC la proiectul PHARE RO 9706-01-02 "Înființarea de Centre de excelență în Studii Europene".

Prin valorificarea expertizei în domeniu și prin dezvoltarea de parteneriate, CSE susține dezvoltarea dimensiunii europene a programelor de educație și formare profesională din mediul universitar, contribuie la o mai buna cunoaștere a UE și a procesului de integrare, promovează excelența în educația și cercetarea în studii europene.

Centrul organizează programe de educație și formare profesională prin studii interdisciplinare și specializate de master și cursuri postuniversitare de scurtă durată, realizează cercetări și oferă consultanță în domeniul studiilor europene, participă la programe naționale și internaționale de cooperare în educație și cercetare, promovează informarea, dezbateră și dialogul cu privire la Europa și procesul de integrare prin conferințe, seminarii, publicații de specialitate. În realizarea diferitelor programe derulate, CSE colaborează cu profesori și cercetători din departamentele UAIC, din instituții similare din România, din state membre UE sau din țări terțe, dezvoltă parteneriate cu instituții publice și organizații, acționând ca element de conexiune între mediul academic, factorii de decizie politică și mediile locale, respectiv regionale de afaceri.

Începând cu anul 2009, CSE a fost integrat în rețeaua Centrelor de excelență Jean Monnet. Aplicarea proiectului urmărește **constituirea unei platforme de competente academice și profesionale de înalt nivel asupra problematicii europene în perspectiva interdisciplinară.**

Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

- integrarea competențelor multidisciplinare în studii europene ale universității și valorificarea superioară a potențialului didactic și de

cercetare, precum și creșterea vizibilității resurselor la nivel european și național;

- promovarea și susținerea performanței și a excelenței în domeniul educației și al cercetării în studii europene;
- deschiderea către societatea civilă prin promovarea conceptului „Universitatea în societate”;
- formarea unei noi generații de specialiști în domeniul studiilor europene capabili să genereze valoare adăugată la nivel european în procesul de învățămînt, în domeniul cercetării, al dezvoltării instituționale și al promovării cooperării europene inter-universitare;
- dezvoltarea parteneriatului și cooperării cu alte universități din Uniunea Europeană, cu universități din țări terțe, dar și cu actori ai societății civile;
- generarea de noi oportunități pentru transfer de cunoaștere și expertiza la nivel european și internațional prin participare la proiecte și rețele de cercetare (în principal, în cadrul FP7 și al programelor JM)
- creșterea complementarității între cercetare și educație, precum și creșterea gradului de raportare a programelor/activităților universitare în domeniul studiilor europene la nevoile societății civile, cu impact din perspectiva obiectivelor programului LLP (de formare profesională, de cunoaștere și înțelegere a procesului de integrare europeană, de adaptare a activităților la cerințele unui mediu înalt competitiv, de dezvoltare a sentimentului de apartenență la cetățenia europeană, promovarea dialogului intercultural, etc)
- stimularea interesului pentru cunoaștere, educație și formare profesională în domeniul studiilor europene prin noi oportunități, atractivitate, adaptabilitate la cerințele pieței, ale mediului de afaceri.

CSE coordonează începând cu anul 2008 activitatea Centrului de Documentarea Jean Monnet al UAIC Iași (componenta a rețelei Europe Direct). Rețeaua Centrelor de Documentație Europeană (CDE), parte a activităților publice de informare ale Comisiei Europene cunoscute sub denumirea *EUROPE DIRECT*, are rolul de a promova și consolida studiile și cercetarea în domeniul integrării europene. Rețeaua lansată în 1963 este compusa din peste 400 CDE în cele 27 state membre. CDE funcționează în

cadrul universităților, institutelor universitare sau institutelor de cercetare și sunt înființate prin acord scris între Direcția Generală Comunicare a Comisiei Europene și reprezentantul structurii gazdă.

Rolul CDE este de a promova studiul și cercetarea în domeniul integrării europene, oferind informații despre UE și politicile sale mediului academic și publicului larg, participând la dezbaterile despre UE alături de alte rețele de informare europeană. Un CDE cataloghează/ indexează publicațiile UE într-o singură colecție și oferă acces la publicații europene electronice.

Centrul de Studii Europene promovează dimensiunea europeană a educației și formării profesionale, dezvoltă cercetarea în domeniul studiilor europene, contribuie la o mai bună cunoaștere și înțelegere a procesului de integrare europeană și a exigențelor de participare a României la acest proces din perspectivă multi și interdisciplinară.

Pentru mai multe informații consultați

www.cse.uaic.ro